

KÄRKÖLÄN ESI- JA PERUSOPETUKSEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Vuosille 2023-2025

Johdanto

Opiskeluhooltosuunnitelmassa esitetään arvio esi- ja perusopetuksen opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhooltopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

1. Opiskeluhooltopalveluiden kokonaistarve

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta tukee esi- ja perusopetuksen käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltotyöhön sekä opiskeluhoollon yhteistyöhön. Arviossa otetaan huomioon opiskeluhoollon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava opetushenkilöstön ja opiskeluhoollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos.

Valtaosa kärköläläisistä lapsista ja nuorista elää ja voi hyvin. Osalla heistä on kuitenkin myönteistä kasvua ja kehitystä altistavia riskitekijöitä, jotka liittyvät pääasiassa vanhemmuuteen ja kasvuympäristöön sekä elintapoihin.

Kärkölässä on yksi esi- ja perusopetusta antava yksikkö, jossa on yhteensä 408 oppilasta. Tehostetussa tuessa on yhteensä 60 oppilasta ja erityisessä tuessa 52 oppilasta.

- **1.1 Käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut**

Opiskeluhooltosuunnitelmaan sisällytetään arvio esi- ja perusopetuksen käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista, joita ovat neuvolapalvelut- (esiopetus)/kouluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä myös huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella, jollei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeeton.

Opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin arvion perusteella oppilaalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus opiskeluunsa liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa oppilas on ohjattava saamaan muita opiskeluhuollon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa.

Terveydenhoitajan työaika kouluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta. Koululaiselle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikaan välittömästi yhteys kouluterveydenhuoltoon. Niinä päivinä, kun terveydenhoitaja ei ole ko. koululla läsnä, häneen tai muuhun kouluterveydenhuollon työntekijään saa yhteyden puhelimitse.

- Kuraattori on tavattavissa omassa työtilassaan Punasiivessä neljänä päivänä viikossa; maanantaina, tiistaina, torstaina ja perjantaina (pääsääntöisesti ei keskiviikkoisin).
Opiskeluhuollon kokonaisresurssi on koulukuraattorin osalta 0,8 henkilövuotta
- Koulupsykologipalveluja: konsultatiivista tukea ja tutkimuksiin tarvittavaa aikaa on käytössä 0,51 henkilövuotta (laskennallinen, aikataulu tarkentuu lukuvuoden alussa)
- Kouluterveydenhoitaja on tavattavissa omassa työtilassaan Punasiivessä maanantaista keskiviikkoon sekä perjantaisin. Opiskeluhuollon kokonaisresurssi on kouluterveydenhoitajan osalta 0,8 henkilövuotta.
- Esiopetuksen opiskeluhuollon kokonaisresurssi on neuvolan terveydenhoitajan osalta 0,45 henkilötyövuotta.

2.Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllisessä opiskeluhooltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään kouluuyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien

viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ennalta ehkäisevää ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoolto esiopetuksessa. Se on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä, jossa tehdään yhteistyötä lapsen, huoltajien sekä muiden toimijoiden kanssa.

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskeluhoollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Opiskeluhoolto luo koulu yhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

2.1 Oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Opiskeluhoolto käy läpi keskeiset kyselyt; kouluterveyskysely, KiVa-koulukartoitus sekä luokille tehtävä Mitä kuuluu-kysely. Myös tukioppilaiden, junnuministerien (oppilaskunta) ja vanhempainyhdistyksen edustajien vuosittainen tapaaminen lisää yhteisöllisen opiskeluhoillon tietämystä koulu yhteisön tilanteesta. Poissaoloihin puuttumisen malli on yhdessä maakunnallisesti SKY-hankkeen yhteydessä kehitetty toimintamalli. Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä ja selvittelyissä käytetään KiVa-koulun menetelmiä. Lukuvuosisuunnitelmaan kuuluva turvallisuusliite sisältää koulun järjestyssäännöt, suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelman. Turvakansio sisältää koulun käytänteet, henkilöstön toimenpiteet sekä vastuut turvallisuuteen liittyen pelastussuunnitelmiseen. Esiopetus noudattaa samoja käytänteitä esiopetusajalla. Kriisisuunnitelma on yhteinen koulun kanssa. Täydentävän varhaiskasvatuksen ajalle on tehty oma pelastussuunnitelma ja varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma, jotka ovat osana koulun pelastussuunnitelmaa.

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyssä Kärkölen kuntakohtaisia tuloksia tarkasteltaessa voidaan erityisesti 8-9. luokan tyttöjen kokeman yksinäisyyden ja kohtalaisen tai vaikean ahdistuneisuuden todeta lisääntyneen kuluneen kahden vuoden seurantajakson aikana. Osalla ppilaista on myönteistä kasvua ja kehitystä altistavia riskitekijöitä, jotka liittyvät pääasiassa vanhemmuuteen ja kasvu ympäristöön sekä elintapoihin. Kouluterveyskyselyssä epäedullisia vertailulukuja saivat mm. vanhemman liiallinen alkoholin käyttö aiheuttanut haittaa ja vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä/fyysistä väkivaltaa. Samoin terveydentilan koettiin keskinkertaiseksi tai huonoksi,

aamiaisen nauttiminen jokaisena arki-aamuna, alle kahdeksan tunnin yöunet arkisin ja liiallinen netin käyttö nousivat esille.

2.2 Koulukohtaisen opiskeluhoitoryhmän johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Opiskeluhoitoryhmään kuuluvat rehtori, laaja-alaiset erityisopettajat, opinto-ohjaaja, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi sekä koulunuorisotyöntekijä.

Opiskeluhoitoryhmä kokoontuu suunnitelmallisesti viikoittain ja sen toimintaa johtaa rehtori.

Esiopetuksen opiskeluhoitoryhmä on sama kuin koulun opiskeluhoitoryhmä. Esiopetuksen osalta siihen kuuluvat rehtori, laaja-alainen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, koulukuraattori, terveydenhoitaja ja koulupsykologi. Opiskeluhoito ryhmä kokoontuu lukuvuoden aikana tarvittaessa, kevätlukukaudella kerran kuukaudessa tai tarpeen mukaan useammin.

Rehtori vastaa koulun opiskeluhollosta ja koulukohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman päivittämisestä vuosittain. Hän johtaa koulukohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintaa. Kokonaisuudessaan koulun koko henkilökunta vastaa koko koulun hyvinvoinnista toimiessaan omassa toimenkuvassaan. Luokanopettaja/-valvoja vastaa yhteistyössä koulun muiden opiskeluhoitotoimijoiden kanssa oman luokkansa oppilaiden yksilökohtaisen opiskeluhoitotoimituksesta. Esiopetuksessa opiskeluhoitosuunnitelma päivitetään vuosittain. Sen päivittämisestä vastaa esiopetuksen esihenkilö. Esikoulun opettaja vastaa esioppilaiden yksilökohtaisen opiskeluhoitotoimituksesta ja vuorovaikutuksesta huoltajien kanssa.

Koulukuraattori on koulun sosiaalityöntekijä ja edustaa sosiaalityön asiantuntemusta kouluyhteisössä. Koulukuraattorin tehtävänä on antaa tukea ja ohjausta koulunkäyntiin sekä oppilaan kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Palveluilla tulee edistää myös koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämistä. Tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin ja kasvun tukeminen.

Koulukuraattori toimii osana koulun opiskeluhoitotoimintaa. Koulukuraattorin tehtävänä on auttaa oppilaita, joilla on vaikeuksia koulunkäynnissä tai kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia. Työtä tehdään yhdessä koulun henkilökunnan ja vanhempien kanssa. Kuraattorin työhön kuuluu myös yhteistyö koulun ulkopuolisten viranomaisten kanssa. Koulukuraattorin työmuotoja ovat mm. neuvottelut, keskustelu- ja tukikäynnit, ryhmien kanssa työskentely sekä luokkahavainnointit ja kriisityö kouluilla.

Yhteisöllisiä ryhmäkohtaisia opiskeluhoitopalavereja toteutetaan opiskeluhoitotyön vuosikellon mukaisesti. Jokainen opetushenkilökuntaan kuuluva toteuttaa jatkuvasti opiskeluhoitotyötä osana perustehtäväänsä.

Opiskeluhoitotyön vuosikello

Vkot 33-42

Luokanopettaja/-valvoja tarkistaa ja raportoin luokkansa poissaolot, laiminlyönnit, työrauhaongelmat, kiusaamistilanteet ja muut mahdolliset huolet (vkot 41-42).

KiVa-koulu tilannekartoituksen tulokset

9lk oppilaiden mahdolliset läheteet psykologeille

Lukuvuoden ensimmäisellä neljänneksellä opiskeluhoitoryhmä käsittelee suunnitelmallisesti seuraavia asioita:

- Vuosikellon tarkempi suunnittelu viikottaiselle työlle
- Luokanvalvojien tuntien ajankohdat ja suunnittelu, kummiluokkatoiminnan suunnittelu
- Ki-Va-kyselyn tulosten tarkastelu
- Luokille tehtävän Mitä Kuuluu-kyselyn läpikäynti ja luokkien kohtaaminen ja kuuleminen
- Tukioppilaiden, junnuministeriön ja vanhempainyhdistyksen kuuluminen
- Nelosvaroitukset välitodistuksiin

Vkot 44-50

Luokanopettaja/-valvoja tarkistaa ja raportoin luokkansa poissaolot, laiminlyönnit, työrauhaongelmat, kiusaamistilanteet ja muut mahdolliset huolet (vkot 49-50).

Eskareiden läheteet psykologeille.

Lukuvuoden toisella neljänneksellä opiskeluhoitoryhmä käsittelee suunnitelmallisesti seuraavia asioita:

- Luokkien kohtaamisten tuloksia
- 8lk laajan terveystarkastuksen koonti

Vkot 2-8

Luokanopettaja/-valvoja tarkistaa ja raportoin luokkansa poissaolot, laiminlyönnit, työrauhaongelmat, kiusaamistilanteet ja muut mahdolliset huolet (vkot 7-8).

Lukuvuoden kolmannella neljänneksellä opiskeluhoitoryhmä käsittelee suunnitelmallisesti seuraavia asioita:

- Väliarvioinnin huomiot
- Tulevien ensimmäisen luokanoppilaiden tilanne esikoulussa
- Vaativan erityisen tuen tarpeen oppilaiden hakeutuminen Kankaan kouluun Hollolaan (mahdollisesti myös Etapille)
- Tulevan lukuvuoden pienryhmien kokoonpanot

Vkot 10-22

Luokanopettaja/-valvoja tarkistaa ja raportoin luokkansa poissaolot, laiminlyönnit, työrauhaongelmat, kiusaamistilanteet ja muut mahdolliset huolet (vkot 19-20).

Lukuvuoden neljännellä neljänneksellä opiskeluhoitoryhmä käsittelee suunnitelmallisesti seuraavia asioita:

- Kouluterveyskyselyn tulokset
- Nivelpalaveri
- Nelosvaroitukset
- Opiskeluhoitoryhmän itsearviointi

2.3 Poissaolojen ennaltaehkäisy, seuranta, niistä ilmoittaminen ja puuttuminen

Oppilaan tehtävänä on huolehtia koulunkäynnistä työjärjestyksen mukaisesti. Mikäli oppilas joutuu olemaan poissa koulusta, on huoltajan velvollisuus ilmoittaa asiasta luokanopettajalle/-valvojalle heti aamulla.

Poissaoloihin puututaan Päijät-Hämeen yhteisen poissaoloihin puuttumisen mallin mukaisesti. Malli koostuu neljästä eri vaiheesta: varhainen puuttuminen (huoli puheeksi), kohdennetuista toimista (yli 30 ja yli 50 poissaolotuntia) ja vanhasta tuesta (yli 70 poissaolotuntia). [Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen malli](#)

Oppilas on ohjattava terveydenhoitajalle lääkäritarpeen arviointia varten, jos oppilaalla on pitkäaikainen tai epämääräistä sairastelua max. 100h ilman lääkärintodistusta. Opettaja ilmoittaa ohjauksesta huoltajalle.

2.4 Päihteiden käytön ehkäiseminen

Ehkäisevä päihdetyö on toimintaa, jonka tavoitteena on edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia edistämällä päihteettömiä elintapoja, ehkäisemällä ja vähentämällä päihdehaittoja. Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on luoda vastuullinen kasvuympäristö lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi vaikuttaen päihteitä koskeviin tietoihin ja asenteisiin. Ehkäisevä päihdetyö kouluissa toteutuu terveystarkastusten terveystiedon tunneilla, ehkäisevän päihdetyön tapahtumina ja esim. selviytymispeleinä oppilaille vanhempineen. Kouluterveyskyselyiden ja muiden hyvinvointikyselyiden avulla seurataan alueen päihdekulttuurin kehittymistä ja ilmiöitä ja panostetaan varhaiseen puuttumiseen.

Toimintaohjeet päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja toimenpiteet oppilaan ollessa päihtyneenä koulussa on kuvattu kriisisuunnitelmassa.

2.5 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnintarkastuksissa

Oppilaalla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyssäännöt lisäävät koulu yhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana koulukohtaista opiskeluhoitosuunnitelmaa. Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.

Koulurakennuksessa sekä opetustiloista ja –välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta. Koulu yhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Opetuksen järjestäjä varmistaa, että oppilaan oppimisympäristö työelämään tutustumisen aikana on turvallinen. Koulu ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta sekä koulu yhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä tarkistetaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa. Opetushenkilökunnassa on turvallisuusvastaavaksi nimetty, joka vastaa pelastussuunnitelman päivittämisestä, turvakävelyn järjestämisestä henkilökunnalle sekä pelastusharjoituksen pitämisestä vuosittain. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat.

2.6 Järjestyssäännöt

Koulun järjestyssäännöt ovat lukuvuosisuunnitelman liitteenä ja ne päivitetään tarvittaessa lukuvuosittain.

2.7 Tapaturmat

Koulukohtaiset ohjeet ja toimintatavat on kuvattu koulun turvallisuussuunnitelmassa, joka päivitetään lukuvuosittain.

2.8 Koulukuljetukset

Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen tai perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää kuitenkin enintään kolme (3) tuntia päivässä. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Ohjattua odotusajan valvontaa järjestetään koulun toimesta. Ohjaajana voi toimia myös koulunkäyntiohjaaja. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Kuljetusaikataulun takia oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla (mm. jatkokyytimahdollisuus). Auto/linja-auto ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 20 minuutin kuluessa sovitusta ajasta.

2.9 Liikenneturvallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden autoon noususta kotipysäkillä ja kotipysäkillä koulun pysäkillä jättämiseen. Koulukuljetuksista vastaava virasto tiedottaa poikkeustapauksista edelleen kouluille, liikennöitsijöille tai kotiin. Kaikki tahot käyttävät tarvittaessa suoraa tiedottamista (vanhemmat, koulu, liikennöitsijät ja koulukuljetuksista vastaava virasto).

2.10 Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Koulukohtaiset ohjeet ja toimintatavat on kuvattu koulun turvallisuussuunnitelmassa, joka päivitetään lukuvuosittain. Esioppilaiden täydentävän varhaiskasvatuksen osalta toimitaan Kärkölän kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelman mukaan.

2.11 Kriisit, uhka- ja vaaratilanteet

Koulukohtaiset ohjeet ja toimintatavat on kuvattu koulun turvallisuussuunnitelmassa, joka päivitetään lukuvuosittain.

3. Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia terveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoitoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhoitoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskeluhoollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi.

Opiskeluhoitotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely myös yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Suostumusta ei sen sijaan tarvita tehostettuun ja erityiseen tukeen liittyviin käsittelyihin ja selvitysten laadintaan, jotka tehdään monialaisessa yhteistyössä opiskeluhoollon ammattihenkilöiden kanssa.

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhohtokertomus.

3.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhohtopalveluihin

Kun koulu henkilöstöön kuuluvalla herää huoli oppilaasta, hän ottaa huolen puheeksi oppilaan kanssa. Jos huoli jatkuu, koulun henkilöstöön kuuluva ottaa yhteyttä esikoulun opettajaan/luokanopettajaan/luokanvalvojaan, joka ottaa yhteyttä oppilaan hohtajaan. Henkilöstöön kuuluva, esikoulun opettaja, luokanopettaja tai luokanvalvoja voi myös konsultoida koulun opiskeluhohtoryhmää tai sen jäsentä jo tässä vaiheessa ilman tunnistetietoja. Myöhemmin tämän voi tehdä tunnistetiedoin oppilaan ja hohtajan luvalla.

Huolen jatkuessa esikoulun opettaja, luokanopettaja/luokanvalvoja kutsuu hohtajan palaveriin huolen aiheesta. Koulu toteuttaa yhteistyössä oppilaan ja hohtajan kanssa päätettyjä tukitoimia.

Mikäli huoli ei poistu, kootaan monialainen asiantuntijaryhmä oppilaan ja hohtajan suostumuksella.

3.2 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen

Esikoulun opettaja, luokanopettaja/luokanvalvoja pyytää lupaa kutsua em. palaveriin tai myöhempään palaveriin myös niitä asiantuntijoita, joiden arvelee olevan tarpeen tilanteen selvittämiseksi. Esikoulun opettaja, luokanopettaja/luokanvalvoja tekee palaverista opiskeluhohtokertomuksen. Palaverin aluksi käydään läpi asiantuntijaryhmän jäsenet ja varmistetaan hohtajalta/oppilaalta, että kaikkien asiantuntijoiden osallistuminen sopii.

Oppilaan/hohtajan suostumus kirjataan opiskeluhohtokertomukseen. Huoli häviää, mutta jos ei, niin esikoulun opettaja, luokanvalvoja/luokanopettaja ottaa uudelleen yhteyttä hohtajaan ja kokoaa uuden asiantuntijaryhmän, joka voi kokoonpanoltaan olla erilainen kuin edellisellä kerralla.

3.3. Opiskeluhohtokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhohtorekisterille

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhohtokertomus. Luokanvalvoja/-opettaja kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhohton järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhohtokertomukseen. Kirjauksia

voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Palaverin aluksi käydään läpi asiantuntijaryhmän jäsenet ja varmistetaan huoltajalta/oppilaalta, että kaikkien asiantuntijoiden osallistuminen sopii. Oppilaan/huoltajan suostumus kirjataan opiskeluhoitokertomukseen. Palaverin päätteeksi opiskeluhoitokertomukseen kirjatut asiat luetaan yhdessä läpi ja kertomukseen otetaan kaikkien osallistujien allekirjoitukset. Opiskeluhoitokertomuksen kirjaamiseen käytettävä lomake löytyy opetussuunnitelman liitteestä 1. Opiskeluhoitokertomuksista sekä muista opiskeluhoollon tehtävissä laadituista tai saaduista yksittäistä oppilasta koskevista asiakirjoista muodostuvaa opiskeluhoollon rekisteriä säilytetään koulun kassakaapissa rekisteriselosteessa kuvatulla tavalla.

3.4 Tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan osallistumisen epäämisen yhteydessä

- Opetukseen osallistumisen epääminen
 - Rehtori/opettaja ilmoittaa huoltajalle rehtorin päätöksestä opetukseen osallistumisen epäämisestä (perusteet, toimenpiteet)
 - Oppilaalle, jonka osallistuminen on evätty, järjestetään opettajan toimesta mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa epäämisen aikana.
 - Opettaja laatii oppilaalle suunnitelma, jossa määritellään ne käytännöt ja opiskeluhoitopalvelut, jotka tukevat hänen turvallista paluutaan opetukseen.

- Kirjallinen varoitus
 - rehtori kuulee huoltajaa ja oppilasta
 - rehtori tekee päätöksen kirjallisesta varoituksesta
 - rehtori tekee lastensuojeluilmoituksen, koska huoli oppilaan koulunkäynnistä on suuri
 - kasvatuksellinen keskustelu kuraattorin kanssa, kuraattori aloittaa tarvittaessa yksilötyöskentelyn oppilaan kanssa

- Määräaikainen erottaminen

- prosessin alkaessa rehtori tekee lastensuojeluilmoituksen, koska huoli oppilaan koulunkäynnistä on suuri. Lastensuojeluilmoitukseen on merkitty päivämäärä, jolloin asiaa käsitellään sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle (lastensuojelulaki § 24).
- rehtori kuulee oppilasta ja huoltajia
- rehtori tekee esityksen erottamisesta sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle
- kuraattori tapaa sovitusti oppilasta erottamisen aikana, tavoitteena kouluun palaaminen normaalisti erottamisen päätyttyä
- luokanvalvoja/luokanopettaja kokoaa tehtäväpaketin oppilaalle tehtäväksi erottamisen aikana
- luokanvalvoja/luokanopettaja tapaa oppilasta ja tukee näin hänen oppivelvollisuutensa suorittamista erottamisen aikana mahdollisuuksien mukaan
- oppilaalle tarjotaan kuraattorin yksilötyöskentelyä erottamisen jälkeen, tavoitteena vaikuttaa erottamisen syihin ja ehkäistä erottaminen jatkossa

3.5 Yhteistyö laajoissa terveystarkastuksissa

Laajat terveystarkastukset järjestetään 1., 5. ja 8.luokalla. Niihin kutsutaan oppilaan molemmat vanhemmat tai huoltajat. Tarkastukseen sisältyy lapsen tai nuoren kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin tutkimisen ja arvioinnin lisäksi perheen ja vanhempien hyvinvoinnin selvittely.

Terveystarkastus voidaan toteuttaa yhdessä tapaamisessa terveydenhoitajan ja lääkärin toimiessa työparina tai tarkastus voi muodostua useammasta tapaamisesta. Nuorelle järjestetään mahdollisuus myös kahdenkeskiseen keskusteluun terveydenhoitajan tai lääkärin kanssa.

Laajoissa terveystarkastuksissa selvitetään lapsen ja nuoren hyvinvointiin liittyviä asioita kokonaisvaltaisesti. Tarkastuksessa käydään läpi koulunkäyntiin, vapaa-aikaan ja perheeseen liittyviä olosuhteita ja terveystottumuksia sekä tehdään iän ja yksilöllisen tarpeen mukaiset tutkimukset. Ennen terveystarkastusta täytettävät esitietolomakkeet auttavat tarkastuksen sisällön yksiköllisessä kohdentamisessa.

Oppilaan kouluhyvinvoinnin arvioimiseen tarvitaan moniammatillista yhteistyötä: luokanopettaja tai –valvoja antaa kouluterveydenhuollolle oman arvionsa oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa vanhempien kirjallisella suostumuksella. Opettajan arvio kouluterveydenhuollon laajassa terveystarkastuksessa: lomake ja käyttöohje THL.

Laajoista terveystarkastuksista kerätään luokka- ja koulukohtaista tietoa koulun opiskeluhuollon ja kouluterveydenhuollon käyttöön. Laajoissa terveystarkastuksissa tarkastettujen luokkien ja

luokkatasojen tiedoista tehdään koulukohtainen yhteenveto. Kertyneitä tietoja ja tarvittavia toimenpiteitä pohditaan opiskeluhuollon moniammatillisessa työryhmässä. Yhteenvedot auttavat koulun yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhoitotyön suuntaamisessa ja ne ovat myös kolmen vuoden välein tehtävän koulun terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksen tärkeitä taustatietoja.

3.6 Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen

Vastuu lapsen sairauden hoidosta on aina vanhemmilla. Oppilaan koulupäivän aikana tarvitsemasta yksilöllisestä ravitsemuksesta, hoidosta, tuesta ja seurannasta sovitaan yhdessä oppilaan, perheen sekä terveys- ja opetustoimen edustajien kanssa. Pitkäaikaissairaiden lasten ja nuorten kohdalla on tarkoituksenmukaista ajoittain kokoontua arvioimaan tuen ja hoidon sujuvuutta eri tahojen näkökulmasta. Sovituista asioista, kuten mitä tukea tai hoitoa annetaan, kuka sen antaa ja miten tarvittava seuranta järjestetään, tehdään kirjallinen suunnitelma ja tieto suunnitelman laatimisesta kirjataan myös kouluterveydenhuollon potilasasiakirjoihin. Suunnitelmaa tehtäessä huomioidaan oppilaan sairauden hoidosta vastaavan tahon ohjeet sekä kansalliset ja paikalliset kouluterveydenhuollolle ja opetustoimelle annetut menettelytapaohjeet.

Lääkehoidon toteuttaminen koulussa perustuu oppilaan ja hänen huoltajiensa sekä lääkehoitoa toteuttavan työntekijän ja toimintayksikön johdon väliseen yhteiseen sopimukseen. Joskus oppilaan tuen tarpeella sairauden hoidossa voi olla vaikutusta hänelle määriteltävään lähikouluun.

Esiopetuksessa lapselle tehdään lääkehoitosuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa. Kouluja sekä koululaisille järjestettävää aamu- ja iltapäivätoimintaa voidaan pitää niin sanottuina lääkehoidon epätyypillisinä alueina. Näillä epätyypillisillä alueilla lääkehoitoa toteuttavat usein lääkehoitoon kouluttamattomat henkilöt. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut valtakunnalliset ohjeet (STM 2005) lääkehoidon toteuttamisesta erilaisissa toimintaympäristöissä.

Lääkehoitoon kouluttamaton henkilöstö voi osallistua luonnollista tietä annettavan ja ihon alle pistettävän lääkehoidon toteuttamiseen yksittäistapauksissa tai tilannekohtaisen harkinnan ja riittävän lisäkoulutuksen jälkeen. Koulutuksen antaa laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö ja kirjallisen luvan terveydenhuollon toiminnasta vastaava lääkäri.

Yleensä erikoissairaanhoidon diabeteshoitajat antavat pistosopetuksen ja kirjallisen pistosluvan diabeetikkolapsen hoitoon osallistuville. Opetuksen ja pistosluvan voi antaa myös perusterveydenhuollossa toimiva terveydenhuollon ammattihenkilö, esimerkiksi terveydenhoitaja.

Diabeteshoitajalla tai muulla hoitajalla tulee tätä varten olla yksikkönsä diabeteslääkärin tai ylilääkärin valtuutus pistosopetukseen.

Lääkehoidon osaaminen tulee varmistaa säännöllisesti. Lisäkoulutuksen järjestäjä vastaa lääkehoidon koulutuksen laadusta, laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö näytön vastaanottamisesta ja luvan myöntänyt lääkäri tehtävän edellyttämän osaamisen ja lisäkoulutuksen tason määrittelystä. Esiopetuksessa lääkehoidosta vastaavat lähihoitajakoulutuksen saaneet varhaiskasvatuksen lastenhoitajat, joiden osaaminen päivitetään viiden vuoden välein.

3.6.1 Erityisruokavaliot

Koulun varsinaisesta ruokalistasta poikkeavaa ruokaa voidaan tarjota joko terveydellisistä, eettisistä tai uskonnollisista syistä. Myös näiden ruokavalioiden tulee täyttää kouluruokailusta annetut säädökset. Eettisistä ja uskonnollisista syistä tarvittavat erityisruokavaliot toteutetaan huoltajan tai nuoren oman ilmoituksen perusteella ja niihin liittyvät käytännöt sovitaan sekä tiedotetaan etukäteen oppilaille ja huoltajille.

Lääkärin, ravitsemusterapeutin tai terveydenhoitajan lausunto on välttämätön, kun ruokavalio tarvitaan sairauden hoitoon tai muun terveydellisen syyn takia. Erityisruokavaliot tulee olla tiedossa jo ennen koulun alkamista ja asia tulee ennakoida koulua vaihdettaessa. Lasten ruoka-allergia Käypä Hoito-suosituksen mukaisesti ruokavaliot tulee mahdollisuuksien mukaan purkaa jo lastenneuvolassa ennen kouluikää. Lapsen oman opettajan ja koulun muiden aikuisten on tärkeää olla tietoisia oppilaan ruoka-aineallergiasta etenkin, jos allergeenille altistuminen aiheuttaa välittömiä oireita tai ensiavun tarvetta.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden, perheiden sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

4.1 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamiseen

Esi- ja perusopetuksessa pyritään osallistamaan niin oppilaita ja huoltajia kuin henkilöstöäkin monin eri tavoin. Koulussa järjestetään lukuvuoden aikana paljon erilaisia juhlia, teemapäiviä ja tapahtumia, joiden avulla toteutetaan ja vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhoiltoa. Erilaisissa

tapahtumissa ovat mukana lapsiparlamentin junnuministeriö, tukioppilaat, huoltajia, opiskeluhuoltopalveluhenkilöstöä sekä opetushenkilöstöä. Tällaisia tapahtumamuotoja ovat mm. ryhmätyökset, selviytymispelit (7lk), KiVa-toiminta, luokkien omat juhlat ja tapahtumat sekä yhteistöitä vanhempainyhdistyksen kanssa.

4.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Opetus- ja opiskeluhuoltohenkilöstölle on esitelty Sitouttavan kouluyhteistyön malli ja Kärkölän yhtenäiskoulun mahdolliset omat toimintatavat. Yhteisöllisen työn toimintatapoja tullaan pitämään esillä lukuvuoden aikana. Opiskeluhuoltoryhmä tuottaa materiaalia säännöllisille luokanvalvojantunneille, joissa käsitellään yhteisöllisen työn teemoja, kuten mm. tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

4.3 Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä

Kun yleisen tuen tukimuodot eivät riitä oppilaalle, laatii hänen esikoulun opettajansa, luokanopettajansa/luokanvalvojansa yhdessä huoltajan ja lasta opettavien opettajien kanssa pedagogisen arvion oppilaan tilanteesta. Tarvittaessa opettaja konsultoi myös opiskeluhuoltohenkilöä, mikäli oppilas tarvitsee tilanteeseensa myös opiskeluhuollon tukea. Oppilas siirretään tarvittaessa tehostettuun tukeen.

Mikäli tehostetun tuen tukimuodot eivät oppilaalle riitä, laatii esikoulun opettaja, luokanvalvoja/luokanopettaja pedagogisen selvityksen yhteistyössä opiskeluhuollon ja huoltajien kanssa. Sivistysjohtaja tekee päätöksen erityiseen tukeen siirtämisestä selvityksen pohjalta. Erityisen tuen oppilaalle laaditaan HOJKS yhteistyössä huoltajan, oppilaan ja oppilasta opettavien opettajien kanssa. Tarvittaessa konsultoidaan opiskeluhuoltohenkilöä.

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa, johon oppilas on otettu. Oppilaalle järjestetään opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua.

Oppilaalla on omassa koulussaan käytössä kaikki koulun tukitoimet kolmiportaisen tuen mukaisesti. Mikäli oppilaan kohdalla opetus järjestetään oman koulun sijasta sairaalaopetuksessa, toteutetaan

siirtyminen oppilaan, huoltajan tai muun laillisen edustajan, opetuksen järjestäjän, sairaalaopetusyksikön ja erikoissairaanhoidon moniammatillisessa yhteistyössä.

Sairaalaopetus on erikoissairaanhoidon yhteydessä annettavaa perusopetusta avo- ja osasto-oppilaille. Sairaalaopetuksessa korostuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen keskinäinen yhteistyö ja konsultaatio. Sairaalaopetuksessa tuetaan oppilaan koulupolkua. Nivelvaiheyhteistyö oppilaan oman koulun kanssa korostuu tulo- ja paluuvaiheessa. Oppilaan tukitoimien ja opetuksen järjestämiseksi järjestetään sairaalaopetuksen koordinoima sekä tulo- että paluuvaiheessa verkostopalaveri, johon kootaan tarvittava opiskeluhuollollinen asiantuntijaryhmä. Oppilaan tulee voida palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistä sairaalaopetukseen.

4.4 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisopalvelut, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi

Nuorisotyö

- Koulunuorisotyöntekijä
- Tutustumiskäynnit, ryhmäyttäminen
- Nivelvaihettyöskentely peruskoulun päättävien osalta
- Etsivä nuorisotyö
- Muu nuorisotyö: mm. juttutupa, teemapäivät ja -viikot

Seurakunta

- Lapsille, nuorille ja perheille suunnatut palvelut
- Aamunavaukset
- Yhteistyö koulun tapahtumissa

Lastensuojelu

- Lapsiperhepalveluiden konsultaatio tarvittaessa
- Opiskeluhoollon tuki ja yhteistyö lastensuojelun prosesseissa mahdollisuuksien mukaan
- Lastensuojelulliset toimenpiteet tarpeen mukaan ja tiivis yhteistyö tukitoimia pohdittaessa

Poliisi

- Suunnitelmallinen yhteistyö ja konsultaatio lähipoliisiin kanssa koulumaailman ilmiöissä
- Toimiva ja ennalta määritelty yhteistyö poliisin kanssa akuuteissa tilanteissa

Erikoissairaanhoito

- Konsultaatio ja ohjaus erikoissairaanhoidon piiriin yhteistyössä kouluterveydenhuollon henkilöstön kanssa
- Yhteistyö erikoissairaanhoidon hoitoprosesseissa mahdollisuuksien mukaan

Päijät-Hämeen alaikäisten mielenterveyspalvelut

- Konsultaatio ja ohjaus perheneuvolaan yhteistyössä perheen kanssa
- Yhteistyö hoitoprosesseissa ja tukitoimia pohdittaessa mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan

Hollolan kunta ja Lahden kaupunki

- Vaativan erityisen tuen palvelut (Kankaan koulu, Renkomäen koulu ja vaativan erityisen tuen konsultaatiotiimi)

4.5 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedotetaan eri osapuolia monin tavoin. Oppilaille opiskeluhuollon läsnäolosta ja toiminnasta kerrotaan luokassa opettajan toimesta ja esimerkiksi opiskeluhuollon luokkavierailuin. Samoin junnuministeriön edustajat vierailevat opiskeluhuollon tapaamisessa. Huoltajia tiedotetaan avoimella ja säännöllisen tiedottamisen keinoin, samoin kuin vanhempainilloissa. Myös vanhempainyhdistys vierailee opiskeluhuollon vieraana. Henkilöstön osalta opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedotetaan säännöllisesti ja perusteet käydään läpi lukuvuoden alussa yhteisesti.

Tarkempaan yksityiskohtiin menevään tiedottamiseen toiminnasta kohdistuen oppilaisiin ja huoltajiin tullaan yksilökohtaisen oppilashuollon tullessa kyseeseen.

5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

5.1 Toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet

Toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet on kuvattu koulun turvallisuussuunnitelmassa, joka päivitetään lukuvuosittain. Lisäksi häirinnän ennaltaehkäisyä ja puuttumista käsitellään toimintaohjein koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

5.2 Opettajan ja rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle

Koulun opettajilla ja rehtorilla on velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Tieto annetaan tiedoksi koulussa epäillyn ja kohteen kanssa läheisesti työskenteleville seurannan mahdollistamiseksi. Käytetään KiVa-ohjelman mukaista toimintatapaa.

5.3 Toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin

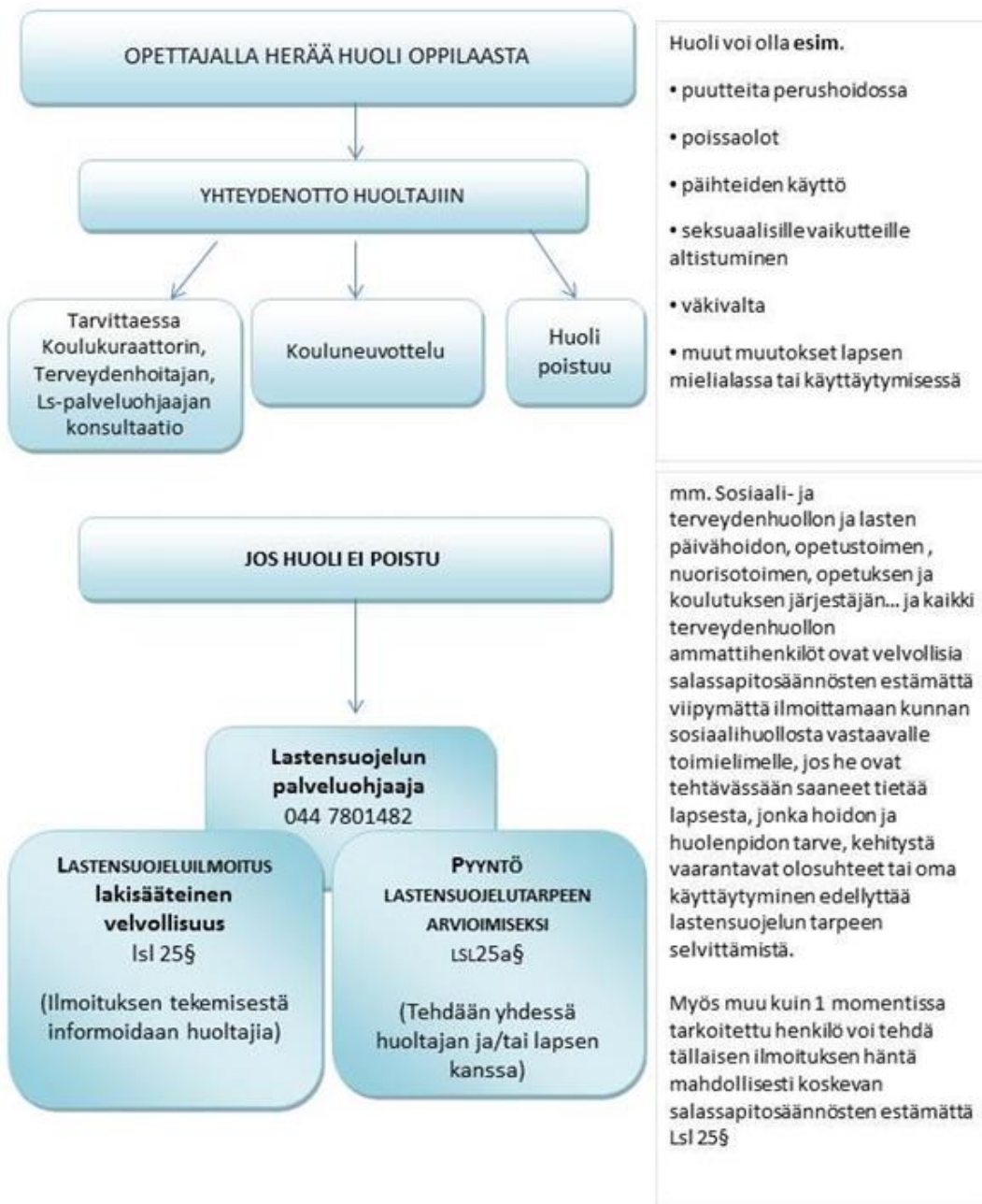
Kun koulu henkilöstöön kuuluva tulee tietoiseksi oppilaan tuen tarpeesta, hän ottaa tämän puheeksi oppilaan ja huoltajan kanssa. Henkilöstöön kuuluva, luokanopettaja tai luokanvalvoja voi myös konsultoida koulun opiskeluhoitoryhmää tai sen jäsentä jo tässä vaiheessa ilman tunnistetietoja. Myöhemmin tämän voi tehdä tunnistetiedoin oppilaan ja huoltajan luvalla.

Tarpeen jatkuessa luokanopettaja/luokanvalvoja kutsuu huoltajan palaveriin huolen aiheesta. Koulu toteuttaa yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa päätettyjä tukitoimia.

Mikäli tarve ei poistu, kootaan monialainen asiantuntijaryhmä oppilaan ja huoltajan suostumuksella.

5.4 Yhteistyö huoltajien kanssa sekä viranomaistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimen ja/tai poliisille

TOIMINTAMALLI LASTENSUOJELULLISEN HUOLEN HERÄTESSÄ

5.5 Kriisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Kriisuunnitelman koulukohtaiset ohjeet ja toimintatavat on kuvattu koulun turvallisuussuunnitelmassa, joka päivitetään lukuvuosittain.